

AMERIKANSKI SLOVENEC

4 Lapp Bros. 25. mar. 1913

List za slovenski narod v Ameriki in glasilo K. S. K. Jednote.

28. STEVILKA.

JOLIET, ILLINOIS, 25. APRILA 1913

LETNIK XXII

SKADER ZAVZET; AVSTRIJA JEZNA.

Črnogorci z naskokom vzeli turško trdnjavo po gnezescem obleganju.

SLAVA TI, SOKOL ČRNOGORSKI

Kaj bo zdaj? Avstria hoče, da se Skader izroči Albaniji!

Cetinje, 22. apr. — Po uradnem naznalu so črnogorske obične čete v zadnji noči iznova naskočile trdnjavo Skader. Boj je trajal celo noč. Črnogorci so zavzeli dve najvažnejši utrdbi turški.

V rano jutro so Turki poskušali izvršiti nasproten napad, a so bili odbiti. Črnogorske izgube so bile težke.

Predaja Skadra se pričakuje prav v kratkem.

Carigrad, 22. apr. — Grki in Srbi so sklenili danes pogodbo s Turčijo, slično pogodbi med Bolgarijo in Turčijo.

Eden izmed pogovov določa, da se sovražljivosti ustavijo za dobo 10 dni.

Grška in turška vlada sta sklenili obenem zamenjavo vojnih ujetnikov in sklep se že udejstvuje. Prvi oddelek 5000 ujetnikov je že na poti v luko Mersina v Mali Aziji. V pogodbi je določeno, da se zamenjeni ujetniki ne smejo udeležiti nadaljnji vojaških operacij in da grških prevoznih ladij ne smejo nadlegovati turški vojni ujetniki.

Grecija je dala Turčiji na razpolaganje, dovolj parnikov za prevožnjo 3000 turških ujetnikov, ki bi se hoteli izseliti iz Soluna v Malo Azijo.

Dunaj, 22. apr. — Nad 16,000 turških vojakov, z Djavid pašo v vsemi njegovimi generali vred, ostanki pri Janni razbite vardarske armade, je došlo v Fier o Jadranskem morju.

Begunci se nahajajo v pomilovanju vrednem stanju; v cunje so ogrnjeni, deloma bolni in napol sestrandani.

V južnem delu Albanije vlada lakoča. Razne armade so dejansko vse ponizile, kar je bilo užitnega, in poljano obdelana.

Tudi Skader padel.

London, 24. apr. ob treh zj. — Novica o padcu Skadra v roke Črnogorov je bila sprejeta z izvanrednimi demonstracijami veselja v vseh glavnih mestih balkanskih zaveznikov, v Belgradu, in bolgarski prvi minister je postal navdušeno čestitko prvenemu ministru črnogorskemu.

Prvi posledek zavzetja trdnjave je

bil raztag mednarodne pomorske blokade na Drač, toda kaj sedaj ukrenejmo velelasti vprito novega položaja, je težko prorokovati.

Kakor mislijo v Peterburgu, ne bo lahko Črne Gore ukrotiti.

Avstrija razkačena.

Avstro-Ogrska je že izročila velelastim gotove predloge, kako prisiliti Črno Goro, da izprazni Skader, toda gotovo ni, ali bodo taki predlogi dobrodošli.

Dunajski poročevavec "Daily Telegraph" zatrjuje, da je avstrijska vladna ponovno in brezuspešno poizkušala napotiti velelasti, da privolijo v izkrcanje čet z mednarodnega brodovja, da se povzroči pritisk na kralja Njegoša.

Dostavlja, da je avstrijska potrežljivost sedaj izčrpana in da Avstrija zahteva, da ali velelasti prisilijo Črnogorce, da zapuste albansko ozemlje, vstevši Skader, ali da Avstrijo pooblaste v to.

Avstrija misli, da bi 40,000 vojakov lahko izvršilo to nalogo brez krvičitja,

in če se velelasti kmalu ne odločijo, hčete nastopiti sama.

Evropa se bo homatij.

Časopisje cele Evrope pripoznavata, da je položaj skrajno resen. Poslani

ki so se zbrali v Londonu včeraj na posvetovanje in so govorili o mirov-

nem pogajanju in padcu Skadra. Da-

nes se baje spet snideo.

Britanski prvi minister Asquith je

v nagovoru na zastopnike vnašnjih ča-

sopisov na nekem banketu nočjo izra-

zil svoje upanje na miren razvoj polo-

žnosti.

Goreč o balkanskem položaju in

padiu Skadra, je prvi minister rekel,

da utegnje nastati težnje točke, a

da je brez prevelikega optimizma mo-

goče verjeti, da se vse prej nego slej

razvoza do postavljenega cilja v za-

dovoljnот pričakujeta.

Berlin črnogleden.

Berlin, 23. apr. — Padec Skadra je

povzročil najresnejšo bojazem v tu-

kajšnjih političnih krogih. Bati se je,

da nastane nevarnost za evropski mir.

Polaradno se danes naznana, da

zavzetje turške trdnjave ne more naj-

manj izpremeniti odloka evropskih ve-

lelasti, da se Skader prispoji bodoči

državi Albaniji.

Vendar tukaj skoro ne verjamajo,

da bi Črnogorci nujno zapustili Skad-

ra, ali da ostancijo velelasti edine

pri poskušu, da se Črnogorci prisilijo

z umakniti bodisi z mednarodno moč-

jo, ali po Avstriji in Italiji v imenu

Evrope.

Naskok se pričel v pondeljek.

Naskok, s katerim so Črnogorci za-

vzeli mesto, ki je bilo edini cilj njihov-

ni.

CRNOGORSKI KRALJ NIKOLA, KI JE ZAVZEL SKADER VKLJUB VELESILAM.

KING NICHOLAS OF MONTENEGRO

BOMBARDING SCUTARI

Črnogorski kralj Nikola kljubuje evropskim velelastim. Te so, izvzemši Rnijo, poslale vojnih ladij pred črnogorsk luko Bar in jo blokirale ali za-

pretili, da prično streljati in izkrcajati vojaških sil, če kralj Nikola ne preneha oblegati Skadra. Pač so se umaknile srbske čete, ki so

dozapele bratom Črnogorcem na pomoč, ali umaknili se pa niso Črnogor-

ci. Hitec iz postelj so se ljudje zbirali pred kraljevsko palačo, kjer so prekipevali navdušenja in vriskali od vese-

lja.

Z balkona je kralj Nikola nagovoril svoje ljudstvo in vprito mnoge objekti zastopnike zaveznikov, ki so mu prišli zastopati.

Po zadnjem obupnem naskoku, ki je trajal širindevast ur, so si črno-

gorške čete izsilile svojo pot v Skader. Trdnjava se je šest mesecev, iz-za srede oktobra, trdrovatno upirala

in junaško branila.

Skader je kralj Nikola na čelu, nego so kljubovali in ostali pri svojem geslu: "Ali kraljem Nikolo na čelu, nego so kljubovali in ostali pri svojem geslu: "Ali kraljem Nikolo na čelu, nego so kljubovali in ostali pri svojem geslu: "Ali

Skader dosegli, so v bojih junaško umirali — a končno

so vprašanje, ki se bo reševalo v bližnji bodočnosti.

100 RUDARJEV USMRČENIH V PA.

V sled plinove eksplozije nastal ogenj in popolnoma razdeljal rudnik.

FINLEYVILLE KRAJ NESREČE.

Druga nesreča v nekem bakrenem rudniku v Montani.

Pittsburg, Pa., 23. apr. — Eksplozija plina v Cincinnati-rudniku Monongahela River Consolidated Coal & Coke družbe v Finleyville, okoli 27 milij. daleč od Pittsburgha, je zahtevala baje 75 do 100 rudarskih žrtv. Kacih 20 do 30 rudarjev je uteklo. Trupa mnogi

rudarjev je vplivala v površje.

Rudnik je v plamenih. Rešilna dela

silno otevjuje ogenj in smrtni plini.

Samo nekateri izmed rudarjev, ki so prišli na površje, so bili dovolj prizvesti, da so opisali razmere v razdejanem rudniku.

Njihovi opisi pa se niso ujemali. Vsi

so pa strinjali v tem, da je "rud-

nik pol mrtevcev".

Pittsburgh, Pa., 23. apr. — Natanično precenitev števila žrtv rudniške ne-

sreče doslej ni mogoce. Od 179 de-

lavcev jih je uteklo 78, kolikor je do-

lejno znano. Vsi so bili hudo poško-

deni, včasih do vredno.

Najmanj sto delavcev se nahaja še pod zemljo

in njihova usoda se da samo uganci.

Kakor izjavlja 49 let star Marija

Kommichau, je njena sestra umrla dne

10. februarja 1913 in njena mati devet me-

secese poprej. Če je to res, potem je

feležalo truplo stare gospo celo vročo

potovanju, vloženo v staro razložno

omaro — mati in hčeri so

imele male prodajalno — katere raz-

polkine in vraske so bile zlepiljene z

na vpadnem zlepilom.

Mrljica sta bila, ko so ju našli, že

tako strohna, da ju je bilo težko

sposnati.

Kakor izjavlja 49 let star Marija

Kommichau, je njena sestra umrla dne

10. februarja 1913 in njena mati devet me-

secese poprej.

Če je to res, potem je

feležalo truplo stare gospo celo vročo

potovanju, vloženo v staro razložno

omaro — mati in hčeri so

imele male prodajalno — katere raz-

polkine in vraske so bile zlepiljene z

na vpadnem zlepilom.

Kakor izjavlja 49 let star Marija

Kommichau, je njena sestra umrla dne

10. februarja 1913 in njena mati devet me-

secese poprej.

Če je to res, potem je

feležalo truplo stare gospo celo vročo

potovanju, vloženo v staro razložno

omaro — mati in hčeri so

imele male prodajalno — katere raz-

IZ SLOVENSKIH NASELBIN.

Joliet, Ill., 23. apr. — Veliki traven ali majnik se bliža, "krasni" mesec, v katerem se kaže priroda v vsej svoji pisani krasoti, da človeku kljče in miječi z zadimljenih in zaprašenih mest v sveži zraku in na travico zeleno. Oj dobro došel nam, ljubi majnik!

— Prah je po naših ulicah, da je groza, in ko ga veter dviga v oblakih, je res prijetno in "zdravo". Škropila po ulicah pa bo naša mestna uprava šele v pasjih dneh, ker mora "umno gospodariti" in varčevati.

— G. Anton Nemanich je bil v pondeljek v Springfield, Ill., kamor je bil poklican na neko posvetovanje pri guvernerju Dunne.

— G. Josip Klepec, uslužbenec tiskarne Am. Sl., se je odpeljal iz New Yorka včeraj (torek) s parnikom "Kaiser Wilhelm der Grosse" na Bremen.

— Ali bodo grocerije in mesnice zaprete ob nedeljah? Unija jolietskih brivcev se že dolgo poganja za to, da se imajo ob nedeljah zapirati tudi vse neunijske brivnike v mestu. To vprašanje se je razširilo tudi na grocerije in mesnice, in tozadneva prošnja, ki jo je podpisalo 61 grocerjev in 58 drugih trgovcev, je bila pred kratkim predložena mestnemu odboru v rešitev. Sklepal se bo o tej stvari v seji mestnega odbora prihodnjih pondeljek zvečer. Slično odredbo imajo že v veljavi v Springfieldu.

— G. Karel Rački, član Izobr. dr. "Slovenije" in Krožka Ameriška "Slavija" itd., znan kot izvrstni pevec in deklamator in govornik in šaljivec, rodom Hrvat a navdušen Vseslovan, je uslužben pri jolietski koledarski tvrdki Gerlach-Barklow Co. že peto leto kot risar-umetnik, ki dela čast sebi in narodu. G. Rački je študiral kiparstvo in slikarstvo na Politehnički šoli v Zagrebu, potem na Dunaju, v Curihi, Koelnu in drugod. Želja, da razširi svoje obzorce in znanje, ga je gnala po svetu in nazadnje privela v Ameriko. Ko se je ustanovila z veliko reklamo po vsej deželi gori omenjena tvrdka (Gerlach-Barklow), je privabila v Joliet tudi g. Rački. Tu mu je bilo od začetka težko bivanje radi neznanja angleškega jezika, s svojim izbornim delom je preskočil vse zanke in si zasigural trdnost stališče. Omenjena tvrdka je koj vedela cenično risarsko umetnost in je po svojih močeh podpirala umetnika. Sedaj je g. Rački na koncu. Dne 7. t. m. mu je tvrdka odkazala za poseben Studio, kjer je g. Rački sam svoj gospod in boss. Čestitamo! — In omenjam že k temu, da je našega umetnika brat Mirko Rački tudi umetnik, samo že slavniji; deluje kot slikar v Zagrebu in je bil na jugoslovenskih slikarskih in kiparskih razstavah že večkrat odlikovan.

— G. Edmund M. Allen, dosedanjí župan jolietške, je imenovan za wardenia ali predstojnika državne kazniličnice jolietške. Za to službo sta se potegovala baje tudi bivša, jolietška župana Cronius in Cronin, pa guverner Dunne je imenoval Allena iz razlogov znanih same politikom, ki vedo, kaj se na političnem odru godi za kuščami.

— Socialisti so v našem mestu bjele vrane. Pri zadnjih mestnih volitvah je dobil neki Anderson, kandidat za župana na socialističem tiketu, celih 98 glasov, kakih deset manj nego ostali kandidati za mestne urade na nekogem tiketu. Torej socialist Anderson 98 glasov, demokrat Cronin pa 3,256 in nepristranski meščan Wood celo 3,892 glasov. Kolik razlika! Socializmu torej v Jolietu ne eveto rožice, je preveč tovarn in panemini delavcev in kaj, ki rajši dela nego sanjarjo.

— Natančno poročilo o dohodkih in stroških veselice, ki jo je priedelo Izobr. dr. "Slovenija" v korist poplavljencem dne 17. t. m. priobčimo po sklepnu računov.

— G. Matija Fogorec, znani potovanil trgovec z zlatino, nam pač, da bo s svojim prijateljem in ožnjim rojakom g. F. Severjem v Ely, Minn., dne 1. majnika t. l. slavil 20letnico njunega prihoda v Ameriko. Seveda čestitamo!

— "Silver Cross"-bolnišnico namejavajo razširiti, ker zelo primanjkuje prostorov. Joliet raste, dasi počasi.

— "The Sun Oil Co.", ki je baje podružnica Standard Oil-kompanije, si je nakupila pri Lockportu 260 akrov zemlje, na kateri namerava postaviti več "tankov".

— Star mladenič se ženi. "The Chicago Daily Tribune" prinaša brzjavko: Joliet, Ill., 22. apr. — Albert O. Marshall, star 72 let, samec in bivši sodnik okrožja Will county, je danes dobil licenco ali dovolilo, da se porodi z Miss Anna Eglebee, bolniški strežnico, ki mu je stregla med resnim napadom neke bolezni. Stara je 32 let. Marshall je eden izmed jolietskih pionirjev, veteran državljanske vojne in pripovedalec vojnih bajk.

Eveleth, Minn., 21. apr. — Dragi mi Amerikanski Slovenec in urednik edi-

nega slovenskega katoliškega lista v Ameriki! Zdaj mi je poteka naročnina in moram skrbeti, da budem še zanaprej prebiral ta vredni list, kateri bi se bojuje proti sovragu, kateri bi rad unčil našo sveto mato katoliško Cerkev, katera nas opominja k dobremu, nas in naše otroke, in nam kaže pot proti večnosti. Dragi urednik, le tako naprej, ako hočeš, da se bojo te držali zvesti naročniki. Po moji misli bi moral z veseljem vsaki bralec reči: proč s "Svobodo" in "Proletarcem", kateri kljubujejo Bogu in sveti cerkvi in zapeljujejo naše mlado ljudstvo v propad. Dosti zazdaj. Sriger pozdrav vam vedno udani naročnici George Shavor.

Greaney, Minn., 17. apr. — Dragi Am. Sl., prosim, natisnite ta moj dopis v vaše predelke, ker me je zadela strašna nesreča, ko mi je dne 10. marca, ko smo šli vsi k deseti maši, hiša pogorela in vse, kar sem imel. In zdaj se prav lepo zahvalim č. g. A. Pirnatu na Gilbertu, Minn., ki mi je pripomogel do prve podpore, in vsem darovalcem. In se tudi lepo zahvalim Rev. J. E. Schifferju na Chisholmu, Minn. In tudi vsem drugim darovalem se lepo zahvalim, kakor posebno mojim sosedom, ki so mi kaj pripomogli. In želim ljubo zdravje vsem skupaj! Jožef Žgajnar.

V SLOVO.

Ker mi je bilo nemogoče osebno se posloviti od vseh svojih znancev, prijateljev in sorodnikov ob priliku mojega odhoda na obisk v svoj rojstni kraj, zato tem potom kličem vsem skupiški — z Bogom.

Pri tej priliki se pa tudi vsem najiskrnejšej zahvaljujem za izkazano mojiznost in zaupanje tekom mojega bivanja v Ameriki, zlasti pa svojim ožnjim sorodnikom, prijateljem, ravateljstvu, uredništvu in vsemu osobju "Amer. Slovenca".

Ostajam vsem vedno udani in hvalenji,

Josip Klepec.
New York, N. Y., dne 21. apr. 1913.

Iz Podkorenja na Gorenjskem v West Point, N. Y.

Spisal Jakob Cuznar.

West Point, N. Y. — Cenjeni urednik! Nisem se še oglašil v A. S., od kar sem se vrnil iz stare "kontra" v to našo objavljenijo dežela Maleriko. Vedno sem odlašal tole delo za mrzle in dolge zimske večere, a zastonji, zimski čas se pripravlja za oihod in že jemši slovo, a ta mrzla starška zima pa se še od nikoder ni priklatila letos. Ijudje se čudijo in so različno mnenja o njej; nekateri trdijo, da je bila ruska in avstrijska granca tako zastražena z mobiliziranimi vojaki, da ji sploh ni bilo mogoče priti iz Sibirije zapadnim potom v Ameriko, zato se je obrenila vzhodno, čez Pacifiko morje v California, kjer se je zmosila nad pomaramičnimi; a drugi pa so zopet mnenja, da so jo zmagoviti Jugoslaviani in Griki pognali s Turkom vred v Azijo, tje nekam v arabsko puščavo, odker se ne vrnje vsaj do prihodnje sezone. Tu v tem kraju že stari ljudje ne pommijo tako milo zime. Reka Hudson je ugodno že v mesecu dec, tako zamrzla, da so vozili z avtomobili in konji po njej; a lesos pa so parni, razum par dni v zadnjem mesecu, pluli celo zimo nemoteno po njej. Sveti Matija je bil najbolj predenec om dan, ker ni imel kaj razbijati; gotovo bode pripovedovali vzrok teji slabih letnih ledov, demokrati.

Socialisti so v našem mestu bjele vrane. Pri zadnjih mestnih volitvah je dobil neki Anderson, kandidat za župana na socialističem tiketu, celih 98 glasov, kakih deset manj nego ostali kandidati za mestne urade na nekogem tiketu. Torej socialist Anderson 98 glasov, demokrat Cronin pa 3,256 in nepristranski meščan Wood celo 3,892 glasov. Kolik razlika! Socializmu torej v Jolietu ne eveto rožice, je preveč tovarn in panemini delavcev in kaj, ki rajši dela nego sanjarjo.

Natančno poročilo o dohodkih in stroških veselice, ki jo je priedelo Izobr. dr. "Slovenija" v korist poplavljencem dne 17. t. m. priobčimo po sklepnu računov.

G. Matija Fogorec, znani potovanil trgovec z zlatino, nam pač, da bo s svojim prijateljem in ožnjim rojakom g. F. Severjem v Ely, Minn., dne 1. majnika t. l. slavil 20letnico njunega prihoda v Ameriko. Seveda čestitamo!

"Silver Cross"-bolnišnico namejavajo razširiti, ker zelo primanjkuje prostorov. Joliet raste, dasi počasi.

"The Sun Oil Co.", ki je baje podružnica Standard Oil-kompanije, si je nakupila pri Lockportu 260 akrov zemlje, na kateri namerava postaviti več "tankov".

Star mladenič se ženi. "The Chicago Daily Tribune" prinaša brzjavko: Joliet, Ill., 22. apr. — Albert O. Marshall, star 72 let, samec in bivši sodnik okrožja Will county, je danes dobil licenco ali dovolilo, da se porodi z Miss Anna Eglebee, bolniški strežnico, ki mu je stregla med resnim napadom neke bolezni. Stara je 32 let. Marshall je eden izmed jolietskih pionirjev, veteran državljanske vojne in pripovedalec vojnih bajk.

Eveleth, Minn., 21. apr. — Dragi mi Amerikanski Slovenec in urednik edi-

zial je pokazal svoj popotni punkelček, reči moram, prijaznemu laškemu finančnemu uslužbencu. Ker je bilo le par minut časa do prihodnjega vlača, sem se moral pozuriti. Zamenjal sem nekaj avstrijskega denarja za laškega, si kupil vojni listek do Milana, in že zapiskal laški železni konj, in tako smo zopet držali uren naprej. Nekoliko tesno in dolgčas mi je postal, ko sem se spomnil, da se vozim že popolnoma po tujih tleh in da je izginila domovina že daleč za mejo.

Ta obmejni avstrijsko-laški okraj je tako skanal v hribovit; človek bi lahko misil, da tu ni same konec avstrijske in laške države, ampak konec sveta. Dalje po ozki dolini se vije s širokim prodrom obdana reka "Talamanto", tako so jo imenovale naše romarice. Minulo je že par desetletij, ko se je napotilo iz Podkorenja nekaj bohničenih žen peš na božjo pot k Sv. Krvi na daljnje Laško. Vse jim je šlo dobro in gladko; pogumno in neustrašeno, kakor nekaj avstrijski vojaki, so marsirale naprej po laški deželi, ampak ko so se približale reki "Talamanto", se jim je zdelo kot bi bile zadele ob vojsko Garibaldijevou, ker treba se je bilo prepeljati s colnom na drugo stran. Le s težavo je naša, po Gorenjskem in Koroskem daleč okrog znana "Turkelka" navdušila svoje romarice, kakor nekaj slavnih generalov Radeckih svoje vojake, da so se usedle na barko in prepeljale srečno na drugo stran. To ni "špas", kajti reka je zares grda in deroča, posebno ob deževnem času. Veliko pa so pripovedovalo te naše romarice o svoji "rajži", ko so se vrstile iz Laškega; jaz sem bil še otrok takrat. Posebno pa so obrekavale reko "Talamanto", tako da se meni še danes kar lasje zježijo, če samo to ime slišim; torej si morebiti misliš, v kakem položaju sem se našel, ko se še vozil mimo nje.

Solnce se je nagibalo že k zatonu, ko smo se ustavili v mestu Udine. Tukaj se začne odpirati lepo, rayno in rodovitno laško polje. Čez nekaj minut, ko so premenili lokomotive, smo se zopet peljali naprej. Želodec se je jutri oglašati, gotovo ker je čutil pečeno kuro v zavitku, ki mi jo je sestra prizpravila za na pot, in da ne pozabim na okusne domače, kranjske klobase, na kolodvor v Udine sem kupil stečlenico dobrega laškega vina, in to ti je bila večerja. Med potom se je nabralo v vozove večje število laških vojakov; vračali so se iz dopustu na zatoj, k svojemu polku, ki je imel biti poslan v Tripoli. Bili so zelo dobre in židane volje, pač so ne prestavljali: "tri police, tri police"; jaz sem si misli, gotovo ga je moral biti še več, a sem napacio zastopil, ker ne razumebam laškega; in pozneje sem še pogrunatal, da ne proslavljajo poljčev amfak Tripoli. Bi je že pozno, zato sem je lotil spanec; seveda sem tudi njeni ustregel in se položil na trdo leseno klop in kinalu sladko zaspala. Imel sem prijetne sanje. Sanjalo se mi je, da se vozim po Ameriki in spim v melki postelji spalnega voza. A v tem trenutku se vlak hitro ustavlja na nekem kolodvoru in zavlima se kot doleg in širok ob klopi na tla. Seveda mi je kazalo drugega kot zopet potbrati se, nakar sem nekoliko pogodril, a ne zato, ker sem padel na tla, ampak zato, ker sem prišel ob mehko posteljo, o kateri sem sanjal. Vozil sem se celo noč po črti, ki vodi skozi mesta Casarsa, Conegliano, Mestre in od tu zapadno čez Padovo, Verono in Milan. Tja sem se pripeljal v nedeljo zjutraj okrog 6. ure dne 28. aprila.

Truma izvoščkov je čakala pred kolodvorom. Ker sem bil utrujen in nisem imel časa za tračiti, zato sem se izročil prvemu, ki je prišel do mene. Peljal me je v hotel prav v bližino cerkve, kjer sem ostal čez noč; izvezni račun, bil sem z vsem popolnoma zadovoljen. Ko sem odložil svoje stvari, se umil in očistil prahu, se ves, okrečan veselim in zadovoljnim srečem podam proti krajnji, o katerem mi je prvič pravila draga rajna nepozabna malčka, ki sem bil otrok in sem se komaj zavedal, da sem na svetu. Prinesla mi je od farne cerkve iz sv. misijona za spomini mal kip Lurške Matere Božje in mi povedala dogodek, kako se je prekrasna gospa Marija prikazala v skalnatih vodnih priprosti deklici. Ber nadalji, na katerem mestu je jeli izvirati studentek, po katerem je bilo ozdravljenih čudežnih potom že veliko število bolninkov. Ko mi je na vprašanje, kje je ta kraj, odgovorila, da daleč daleč tam na Francoskem, zato sploh nisem slušil, a še manj pa ljubiti, da bi bil kedaj tako srečen, da bi hodil po Lurdru.

(Daleje prih.)

Božljivi živčevja.

Ko je bil slavni zdravnik dr. Dana vprašan o vzroku nevralgije, je rekel: "Nevralgija je molitev živčevja za zdravo kri." Brez zdrave krvi tričko telo, ker živci ne dobivajo dovolj hrane. Žaljava kri je posledek popolne prebave in priljubljanja hrane. Če prebava ni redna, je kri pičla in vi organi telesni oslabi. To kaže važnost dobre prebave. Pri vsakem motenju iste priporočamo Trinerjevo ameriško zdravilno grenačko vino. To deluje hitro na prebavila, jih izčisti, okrepi in izpodobi k delu. Priporočljivo je v bolezni želodca, jeter in droba, ker podeljuje brzo oblaščo. V lekarnah. Jos. Triner. 1333-1339 S. Ashland ave., Chicago, Ill. Kadarkoli potrebujez mazila, rabite Trinerjev liniment. Je najboljši. — Adv.

Božljivi živčevja.

Ko je bil slavni zdravnik dr. Dana vprašan o vzroku nevralgije, je rekel: "Nevralgija je molitev živčevja za zdravo kri." Brez zdrave krvi tričko telo, ker živci ne dobivajo dovolj hrane. Žaljava kri je posledek popolne prebave in priljubljanja hrane. Če prebava ni redna, je kri pičla in vi organi telesni oslabi. To kaže važnost dobre prebave. Pri vsakem motenju iste priporočamo Trinerjevo ameriško zdravilno grenačko vino. To deluje hitro na prebavila, jih izčisti, okrepi in izpodobi k delu. Priporočljivo je v bolezni želodca, jeter in droba, ker podeljuje brzo oblaščo. V lekarnah. Jos. Triner. 1333-1339 S. Ashland ave., Chicago, Ill. Kadarkoli potrebujez mazila, rabite Trinerjev liniment. Je najboljši. — Adv.

Božljivi živčevja.

Ko je bil slavni zdravnik dr. Dana vprašan o vzroku nevralgije, je rekel: "Nevralgija je molitev živčevja za zdravo kri." Brez zdrave krvi tričko telo, ker živci ne dobivajo dovolj hrane. Žaljava kri je posledek popolne prebave in priljubljanja hrane. Če prebava ni redna, je kri pičla in vi organi telesni oslabi. To kaže važnost dobre prebave. Pri vsakem motenju iste priporočamo Trinerjevo ameriško zdravilno grenačko vino. To deluje hitro na prebavila, jih izčisti, okrepi in izpodobi k delu. Priporočljivo je v bolezni želodca, jeter in droba, ker podeljuje brzo oblaščo. V lekarnah. Jos. Triner. 1333-1339 S. Ashland ave., Chicago, Ill. Kadarkoli potrebujez mazila, rabite Trinerjev liniment. Je najboljši. — Adv.

Božljivi živčevja.

Ko je bil slavni zdravnik dr. Dana vprašan o vzroku nevralgije, je rekel: "Nevralgija je molitev živčevja za zdravo kri." Brez zdrave krvi tričko telo, ker živci ne dobivajo dovolj hrane. Žaljava kri je posledek popolne prebave in priljubljanja hrane. Če prebava ni redna, je kri pičla in vi organi telesni oslabi. To kaže važnost dobre prebave. Pri vsakem motenju iste priporočamo Trinerjevo ameriško zdravilno grena

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen l. 1891.

Prvi največji in edini slovenski-katoliški list v Ameriki ter glasilo
K. S. K. Jednote.

Izdaja ga vsaki torek in petek
SLOVENSKO-AM. TISKOVNA DRUŽBA.
Inkorp. 1. 1899.
v lastnem domu 1006 N. Chicago St.
Joliet, Illinois.

Predsednik - Anton Nemanich
Tajnik - William Grahak
Blagajnik - John Grahak
Urednik - Rev. John Kranjec

Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:
Za Združ. države na leto.....\$2.00
Za Združ. države za pol leta.....\$1.00
Za Evropo na leto.....\$3.00
Za Evropo za pol leta.....\$1.50
Za Evropo za četrt leta.....\$1.00
PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošljajo na:

AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.Pri spremembri bivališča prosimo na-ročnike, da nam natančno naznamo
POLEG NOVEGA TUDI STARIA
NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brez-plačno; na poročila brez podpisa se ne oziroma.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper in America, and the Official Organ of the G. C. Slovenian Catholic Union.

Published Tuesdays and Fridays by the
SLOVENIC AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.
Slovene-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

CERVENI KOLEDAR.

27. apr.	Nedelja	Peregrin, Anast.
28. "	Pondeljek	Pavel od kr. Vlt.
29. "	Torek	Pet. muč. Anton.
30. "	Sreda	Katarina Sienkska.
1. maja	Cetrttek	Kristusov vneb.
2. "	Petak	Atanazij, škof.
3. "	Sobota	Najdba sv. kriz.

MUKE, KATERE SO MORALI PRESTATI MUČENCI.

(Peta nedelja po veliki noči)

Ne le veliko število mučencev, mar-več tudi grozne muke, katere so morali pretrpeti marteriki, nam pričajo v prijog naše sv. vere. Jako težko je pripisati vse to, kar so morali prestati marteriki. Morali bi biti pričutoci trpinčenju, da bi mogli vse to razume-teni. Zadosti je, da recem, da so imeli one kazni, katere so se nalagale hudečnikom, oblastnikom za kristjano prelaške. Za trpinčenje kristjanov ni-ko bile zadosti vislice, križ ali obglav-ljenje, posluževali so se marveč razbeljenih ražnjev, ali pa peči, ki so imeli podobno bika, v katerih so polagoma pekli kristjane, ali pa ojstro nabrušenih glavnikov, s katerimi so jim strgalii meso, z noži ubitih koles, na katere so privezovali mučence, ali pa razbeljenega svinca, katerega so jim vlivali v usta.

Veninoma so oblastniki sami zbrali to mučenisko orodje in kosali so se mej seboj, kdo si bo izmisli hujše muke. Pomisli moramo, da so pos-tave velevale le v obči moriti kristjane in se silo zatreli krščanstvo, način smrti pa je bil pripuščen oblastnikom, ki so si izmislijevali najhujše muke le za to, da bi se jih vstrasilii kristjani in vsled tega odpadli od vere.

Ako to pomislimo, teda razumemo, zakaj so mučence bicali toliko časa, da je odpadalo meso in se prikazale kosti, jih pribijali na križ in jih na kri-žu pustili trpeti grozno lakoto in žejo, jim so trgali meso raztelesa z že-ženimi grebeni, njih rane polivali z jesen-hom in jih posipali se soljo. Zopet druge so privezovali na rep konjem, katere so potem spasilii, ali pa so jih obesili za noge na kako drevlo, pod ka-terimi so zakurili ogenj, ali pa so jih vrgli pred dije živali. Vse to je za-to, da bi jih pribili do odpada od vere. Ker je le enkrat mogoče umre-ti, zato so se trudili ti trinogi, da je bila smrt kristjanov kolikor mogoče počasna in grozovita.

Pogostokrat so prav zato tudi zbra-li muke, ki niso bile tako hude, ki so pa trajale celo življeno. Pošiljali so kristjane v pregnanstvo v piju, strašne kraje, odtrgali so jih naročju družine, izročali so jih trpinčenju neusmi-jenih pažnikov. Ubogi pregnanci so bili izločeni iz zložnega življena in trpinčenju so se moralni v podzemeljskih rudnikih. Iz oblinosti, v kateri so če-stokrat živel, iz odličnih in častnih mest, katera so zasedali, so bili pa-njeni v skrajno bedo, katera je bila

zdržena v starih časih z rudarskim življencem. Že same besede "ad me-talla", "v rudnikih" so veljale za uho razvajenega rimljana kot silno strašne. Ako prebiramo spise Kvadratove, Aristidove, Justinjanove, Tertulijane, se gane naše srce, ako cujemo o nepopisljivih mukah, s katerimi so ho-teli vkloniti stanovitnost prvih kri-stjanov. Da, celo poganski pisatelj kakor Tacit, Svetonij, in Seneka nam popisujejo krutost rimskega cesarjev. Takih grozovitosti nam pa ne sporoča je zgodovina prvih časov krščanstva, marveč tudi zgodovina poznejših ča-sov.

Na Japonskem n. pr. so leta 1590 se strašno grozovitost preganjali kri-stjane. Poskusili so vse mogoče muke, da bi kristjane priveli do odpada. Ko vse to ni prav nič hasnilo, so raz-pisali javno nagrado onemu, ki si bo izmisli novih muk za kristjane. Leta 1633 so si zmisli strašno novo mu-čenje. V kristjane so se silo našli veliko množino vode tako, da je bilo celo truplo z vodo napolnjeno, potem so na napihnjeno telo položili desk, po katerih so skakali in plesali tako, da je voda brizgalna iz oči in ušes ubo-gih mučencev.

Ali moremo tedaj dvomiti nad re-snicami sv. vere, katere so bile potr-jene s tako strašnimi in grozni mu-kami? Kaj nam bodo odgovorili so-vražniki svete vere na vse to? Pri teh mukah se ni šlo le za življene ali smrt, katera bi imela nastopiti takoj, mar-več pogostokrat je trajalo to trpljenje leta in leta. Vsak pa, ako vse to do-bro preudari in premisli, mora pripo-znati, da so te muke, katere so pre-trpeli kristjani prostovoljno, katerih bi se bili lahko rešili, res občudovanja vreden in trden dokaz za resničnost naše vere.

REV. JOS. POLLAK.

ZAVETIŠČE.

Vprašam, zakaj je tako malo zani-manja za zavetišče? Brezverski slo-venski pridigarji so krivi tega, ker so nas razpredelili v dva tabora. Prav pri brezverski odbor s Kondo na čelu je kljal: Sklenili smo, da zavetišče za stare in onemogle ljudi mora biti brez-versko. Tako ste torej sklenili, ne da bi se bili prej posvetovali z raznimi jednotami, ne da bi bili prej zasišli imenje Jednot, od katerih ste vendar pričakovali podpore. Ce ste sami skle-pali, pa sami plačajte. Ali ste mar-pričakovali, ce se vam pokori nekaj nevednih šlap in nezavednih podrep-nikov, da se vam bo pokorilo in v vašo bisago znašalo tudi verno in zavedno slovensko ljudstvo? Zakaj bi ravno ne-kaj brezverčkov odločevalo o vsem in za skoraj vse slovensko ljudstvo? Ce se smete potegovati vi za brezversovo, zakaj bi se mi ne smeli potegovati za našo sv. vero? Ce vam je brezverje ljubo, draga in sveta nam je Kristova vera. Ce vam smrdi katoliška vera, smrdi naj vam tudi denar katoličanov. Odkod pa imate vi, brezverske potu-rice, pravico zahtevati, da bi moral v zavetišču veren katoličan zatajiti veru svoje matere? Odkod vendar? Ali ni-mam jaz, ce kaj žrtvujem za zavetišče, taisto pravico zahtevati, naj se v za-vetišču brezverci povrne nazaj in veri svoje matere? Zakaj naj bi ve-ren kristjan prispeval za brezversko zavetišče, v katerem misijo brezverci, sovražniki in zasmehovaci katoličan-stva razpolagati z dejanjem vernih katoličanov in se jim zato še rogati? Vidite brezverni gospodje — a raje bi vas imenovali brezverni sleparji — vi ste mnogo, mnogo, da, vse zagrešili, ker se začeli sejati nevero celo v še ne ustanovljenem zavetišču, ker si pri-svajate vse pravice in vso svobodo, dočim nam vernim katoličanom na-kladate samo dolžnost plačevati, od-rekate pa vse pravice, da, celo pravico svobodno misli, svobodno svoje mne-nje izražati, svobodno svojega Boga moliti. Vi, vi ste iz starega kraja pre-nestili v Ameriko brezverski prepri, ka-terega nismo poznali preje. Komu koristi-to? Komu koristi, da nepresto-nano z lažni blatite katoliško vero? Samo vam, ki živite od laži in sle-parij, kateri prodajate za resnico. Ali pa se pravi to narodu koristiti in za narod delati? Ali se pravi to ljudstvu izobraževati? Ali se ne pravi to dela-ti le za vaš žep? Kolikokrat ste že naše ljudstvo begali z lažmi, kolikrat mu že pogrejali izmišljotine, da sv. Peter ni nikdar živel v Rimu, da se ne more dokazati iz sv. pisma, da ima v verskih zadevah papež najvišjo oblast i. t. d. i. t. d. Ce bi tuk to bilo res-nično, koliko pa bi bili s takim pisar-jenjem koristili slovenskemu ljudstvu? Nič, prav nič! Saj vam tudi ni za splošno blaginjo ljudstva. Toda vi ste lagali, prav nesramno lagali, in našega ljudstva niste izobraževali, ampak s takimi zgodovinskim lažnim samo po-neumevali in sleparji. Sram vas bodi! Da, špot in sram vas bodi, licemerski zaplotniki! Nepristranski protestan-te vam kljuejo: lažniki!

seler (Lehrbuch der Kirchengeschichte I. p. 92), ki zavrača one protestante, ki hočejo, kakor Fr. Spanheim, iz strankarskega prepira tajiti bivanje Petrovo v Rimu; on piše: "Pristranska polemika (prepir) je, če nekateri protestanti kakor nekateri sovražniki pa-čevata v srednjem veku hočejo tajiti bivanje Petrovo v Rimu." Torej ne-kateri taje to samo iz sovražstva do katoliške cerkve.

PROROKOVANJA ZA LETO 1913.

Poroča se: Francoski duhovnik Ti-boč je že zadnji čas goreče bavil s pro-čevanjem zgodovine ruskega cerkev-nega petja; član je ruskega arheološkega zavoda v Carigradu. Preiskava-poj v bizantskih arhivih je naletel na redko listino iz 16. stoletja, ki vsebuje prorokovanja do 21. stoletja. Napisal jih je v latinskem jeziku katoliški menih Malahija. Dosedaj se je večina njegovih prorokovanj izpolnila, tako n. pr. velika francoska revolucija, nem-ško-francoska vojna leta 1870 in zedi-njenje Nemčije. Posebno viharen in strašen konec prorokuje za leti 1912, in 1913. Med drugim piše doslovno: "Splošna evropska vojna bo nena-doma izbruhnila. Ta vojna bo tako lju-ta, da bodo konji po prsi gazili po kri-kvi," "Francija bo zmagovalka, toda sredji vojne bo v Parizu izbruhnil upor, ki bo končal s porušenjem Pa-rija in v domači Nemčiji.

Protestant Harnack je priznal: "Smrt Petrovo v Rimu so protestantje nalaže iz verskih vzrokov, nekateri kritiki pa nalaže iz predskodov tajili... da je pa to bila zmota, jasno je vsa-kemu raziskovalcu, ki ni preslepljen. Vsa nasprotna kritika, s katero je skušal Baur ovreči Petrovo bivanje v Ri-mu, ni vredna niti (Germania 5. 9. 1901). Taisti Harnack, ki je profesor na vseučilišču v Berlino, ki zna torej zgodovine več kakor 100 slovenskih brezvercev vklj. pravi: "Zdaj vemo, da je Petrovo bivanje v Rimu dobro izpričana istina" (Kaisergeburtstag-rede, Preussische Jahrbücher 1907 Febr. p. 307). Harnack navaja mnogo zgodbopiscev. Protestantski profesor Neander (Allg. Gesch. d. chr. Rel. u. Kirche I. 317): "Vec je nego kritika (Hyperkritik) dvomiti o trdi-tvi, dokazani ujemajočimi se poročili krščanskega starega veka, da je Peter

Avstrije so okrepila, a izgubila bo srečo na vsej vojni leta 1870 in zedi-njenje Nemčije. Posebno viharen in strašen konec prorokuje za leti 1912, in 1913. Med drugim piše doslovno: "Splošna evropska vojna bo nena-doma izbruhnila. Ta vojna bo tako lju-ta, da bodo konji po prsi gazili po kri-kvi," "Francija bo zmagovalka, toda sredji vojne bo v Parizu izbruhnil upor, ki bo končal s porušenjem Pa-rija in v domači Nemčiji.

Doefflinger (Christentum p. 313): "Delovanje Petrovo v Rimu je tako iz-pričana in tako globoko v najstarejšo zgodovino segajoča istina, da mora oni, ki so to koto tak izmušljito zavri, vso najstarejšo zgodovino cerkve smatrati za izmušljeno ali vsaj za do cela nezanesljivo."

Gueric, Hilgenfeld (Zeitschrift fuer wissenschaftliche Theologie; II. 508).

Se en zgled kako so odpadniki štu-dirani in kako lažijo. Odpadnik in se danji starokatoliški sinodalni svetnik Mach je izdal zbirko zdražljivih govorov in razprav na perenjih proti Rimu in papeštvu. On pravi, da zbirka je sad njegovega duševnega dela. Kakšno pa je to duševno delo tega zdražljiva, ki ščuti proti papeštvu?

On poroča, da sv. Hieronim (roj. 331) piše v razlagi evangelijs sv. Mateja, da sta apostola Peter in Pavel umrla v Jeruzalemu natorne smrti. Sedaj Mach ne navaja mesta, kjer sv. Hieronim tako piše. V resnici pa naj-demo v tistem komentarju, (za evan-gelij sv. Mateja 22) kjer Kristus kliče gorie pismarjem in farizejem in kjer Kristus govorovi: Pošljem k vam pre-roke, mode in pismouke; nekateri pa boste umorili in križali, nekateri pa bitči v svojih shodnicah in prega-vnjih od mesta do mesta. "Ta prekorača," pravi sv. Hieronim, "izpolnila se je nad učenci Kristusovimi: kamernjan je bil sv. Stefan, Pavel umorjen. Peter krščan, bican, učenci apostolov.

Novi dunajski nadškof. Listi poročajo: Za dunajskoga nadškofa je imeno-van prosti, infilirani prelat pri sa-mostu Klosterneburg, opat Fried-rik Piffl.

Pastir postal milijonar. Iz Montpelierja poročajo: Bivši pastir vasi Li-terne je podeloval po svojem očetu, o katerem ni vedel, da se živi, 37.000.000 frankov.

Gledališče se podrla. V Saint d'Angely na Francoskem se je pred kratkim podrla gledališče. 600 oseb je bilo na tribuni — 300 oseb je bilo težko ranjenih.

Koliko Lahov je padlo v vojski za Tripolis? Iz Rima se poroča: Izdal se je zadnji seznam o laških vojakih, ki so padli v vojski za Tripolis. Po tem seznamu so Lahi izgubili 92 ča-stnikov in 1391 vojakov.

Mlade žene in vdove. Zadnje ljud-sko štetje v Indiji je pokazalo, da je v indijskem cesarstvu nič manj kakor 302.000 vdov, ki se niso 16 let stare. In izkazuje štetje 2.500.000 mladih žen, ki se deset let niso stare in 6.500.000 žen, ki se niso dosegle svojega 16. leta.

Samoumor princa Vincenza Windischgraetz, vojaški ataše v Rimu, sin pred sedniki avstrijske gospodarske zbor-nice, se je v Rimu baje zaradi igralskih dolgov ustrelil. Bil je edini sin in izumre z njegovo smrtno rod Windischgraetz v glavnem deblu.

Statistika iz Lurda. Leta 1912 je prišlo v Lurd 446vlakov z 247.092 ro-marji. Pisarno, ustanovljeno za pre-izkušnjo čudežnega ozdravljenja, je obiskalo nič manj nego 560 zdravnikov, od katerih je bilo 90 profesorjev. Čudežno ozdravljenih je bilo preteklo leto 1000 oseb, svetih maš pa se je bra-lo 65.000.

Zenske šole na Japonskem. Od leta 1909 je na Japonskem 159 javnih in 100 zasebnih deklinskih šol. Če se po-misli, da leta 1901 se ni bilo sploh nobene javne deklinski šole, se mora pri-znati precejšen napredek. Zensko vse-učilišče v Tokio je takoj ob otvoritvi leta 1909 posecelo 383 dijakinj, med temi pa 157 omoženih žena.

Revmatizem se spomladi kaj lahko dobri, če se človek malo prehladi. Ako kmalu po prehlajenju vzame gorko kopelj, se najlažje obvaruje revmatizem. Ako je revmatizem se-del v kak člen, ostani v postelji, dokler te člen boli. Če je po revmatizmu o-stala v

K. S. K.

JEDNOTA

Bell phone 1048.

Organizovana v Joliet-u, Ill. dne 2. aprila 1894. Inkorporovana v državi Illinois 12. januarja 1898.

Predsednik..... Paul Schneller, Calumet, Mich.
 1. podpredsednik..... Frank Bojc, F. F. No. 2, Box 132, Pueblo, Colo.
 2. podpredsednik..... M. Ostronič, 1132 Voskamp St., Allegheny, Pa.
 Vnji tajnik..... Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Pomozni tajnik..... Josip Rems, 729 Putnam Ave., Ridgewood, N. Y. City.
 Blagajnik..... John Grahek, 1012 Broadway, Joliet, Ill.
 Duhovni vodja..... Rev. Josip Tomšič, Box 657, Forest City, Pa.
 Zaupnik..... Mart. Muhič, Cor. Main and Center Sts., Forest City, Pa.
 Vrhovni zdravnik..... Dr. Jos. Grahek, 841 E. Ohio St., Allegheny, Pa.

NADZORNIKI:

Anton Golobitsch, 805 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Aug. Poglajen, 2300 S. Robey St., Chicago, Ill.
 John Mravintz, 1114 Voskempt St., Allegheny, Pa.
 George Thomas, 904 E. B St., Pueblo, Colo.
 John Pavsha, 311—3rd Avenue, Hibbing, Minn.

POROTNI ODBOR:

Mih. J. Krakar, 614 E. 3 St., Anaconda, Mont.
 George Flajnik, 3329 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
 Peter Staudohar, Box 701, Chisholm, Minn.

PRIZIVNI ODBOR:

Frank Banich, 1858 W. 22nd St., Chicago, Ill.
 John Zulich, 1197 E. 61st St., Cleveland, Ohio.
 Frank Petkovsek, 720 Market St., Waukegan, Ill.

Uradno glasilo: Amerikanski Slovenec, 1006 N. Chicago St., Joliet, Ills.

VSE DENARNE POŠILJATVE NAJ SE POŠILJAVA NARAVNOST NA GL. TAJNIKA JEDNOTE IN NA NIKOGAR DRUZEGA.

PRISTOPILI ČLANI.

K društvo sv. Štefana 1, Chicago, Ill., 19138 Jakob Svab, roj 1887, zav. za \$1000, 3. razred, spr. 6. apr. 1913. Dr. št. 180 članov.
 K društvo sv. Družine 5, La Salle, Ill., 19139 Mihael Fabjan, roj 1873, zav. za \$1000, 5. razred; 19140 Franc Močnik, roj 1869, zav. za \$1000, 6. razred, spr. 10. apr. 1913. Dr. št. 104 člane.
 K društvo sv. Jožefa 7, Pueblo, Colo., 19141 Ivan L. Čulig, roj 1895, zav. za \$1000, 1. razred; 19142 Ludvig A. Prince, roj 1895, zav. za \$1000, 1. razred, spr. 14. apr. 1913. Dr. št. 260 članov.
 K društvo sv. Janeza Krst. 13, Biwabik, Minn., 19143 Ivan Šerek, roj 1875, zav. za \$1000, 5. razred, spr. 3. apr. 1913. Dr. št. 40 članov.
 K društvo sv. Janeza Krst. 14, Butte, Mont., 19144 Franc Frankovich, roj 1888, zav. za \$1000, 2. razred; 19145 Karol Fabac, roj 1884, zav. za \$1000, 3. razred; 19146 Nick Radick, roj 1883, zav. za \$1000, 4. razred; 19147 Ivan Wilpinger, roj 1874, zav. za \$1000, 5. razred, spr. 6. apr. 1913. Dr. št. 156 članov.
 K društvo sv. Jožefa 16, Virginia, Minn., 19148 Jurij Stefanič, roj 1883, zav. za \$1000, 3. razred, 19149 Jurij Mihelič, roj 1881, zav. za \$1000, 4. razred, spr. 4. apr. 1913. Dr. št. 191 članov.
 K društvo sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, 19150 Ivan Mihelič, roj 1895, zav. za \$500, 1. razred; 19151 Ivan Joželj, roj 1895, zav. za \$500, 1. razred; 19152 Ivan Brodač, roj 1887, zav. za \$500, 3. razred; 19153 Franc Boldan, roj 1884, zav. za \$1000, 3. razred, spr. 6. apr. 1913. Dr. št. 380 članov.
 K društvo Marije Device 33, Pittsburgh, Pa., 19154 Albert Čizmešija, roj 1895, zav. za \$1000, 1. razred; 19155 Nikolaj Starčevič, roj 1894, zav. za \$1000, 1. razred; 19156 Ivan Pavlakovič, roj 1897, zav. za \$1000, 1. razred; 19157 Nikolaj Žunič, roj 1894, zav. za \$1000, 1. razred; 19158 Alois Doban, roj 1893, zav. za \$1000, 2. razred; 19159 Nikolaj Starčevič, roj 1893, zav. za \$1000, 2. razred; 19160 Stefan Lovrič, roj 1892, zav. za \$1000, 2. razred; 19161 Nikolaj Adlešić, roj 1891, zav. za \$1000, 3. razred; 19162 Josip Šimčič, roj 1885, zav. za \$1000, 3. razred; 19163 Mihail Frzop, roj 1882, zav. za \$1000, 4. razred, spr. 6. apr. 1913. Dr. št. 150 članov.
 K društvo sv. Barbare 40, Hibbing, Minn., 19164 Franc Marolt, roj 1894, zav. za \$1000, 1. razred; 19165 Ivan Gril, roj 1887, zav. za \$500, 3. razred, spr. 9. apr. 1913. Dr. št. 90 članov.
 K društvo sv. Alojzija 42, Steelton, Pa., 19166 Josip Kučič, roj 1879, zav. za \$500, 4. razred, spr. 11. apr. 1913. Dr. št. 96 članov.
 K društvo sv. Florjana 44, So. Chicago, Ill., 19167 Franc Medos, roj 1897, zav. za \$1000, 1. razred; 19168 Alojz Mesojednik, roj 1887, zav. za \$1000, 3. razred; 19169 Martin Habjan, roj 1887, zav. za \$1000, 3. razred, spr. 6. apr. 1913. Dr. št. 190 članov.
 K društvo sv. Alojzija 47, Chicago, Ill., 19170 Franc Vidmar, roj 1876, zav. za \$1000, 5. razred, spr. 13. apr. 1913. Dr. št. 75 članov.
 K društvo sv. Mar. Sedem. Žal., Allegheny, Pa., 19171 Mato Barešič, roj 1891, zav. za \$1000, 2. razred, spr. 13. apr. 1913. Dr. št. 236 članov.
 K društvo sv. Jožefa 55, Crested Butte, Colo., 19172 Mihail Perko, roj 1872, zav. za \$1000, 6. razred, spr. 1. apr. 1913. Dr. št. 59 članov.
 K društvo sv. Cirila in Metoda 59, Eveleth, Minn., 19173 Jakob Krašovič, roj 1881, zav. za \$1000, 4. razred, spr. 13. apr. 1913. Dr. št. 198 članov.
 K društvo sv. Vit. sv. Mihala 61, Youngstown, Ohio, 19174 Mihail Pavlakovič, roj 1884, zav. za \$1000, 4. razred, spr. 16. marca 1913. Dr. št. 24 članov.
 K društvo sv. Alojzija 47, Chicago, Ill., 19175 Franjo Gradska, roj 1885, zav. za \$1000, 3. razred; 19176 Pavel Petretić, roj 1882, zav. za \$1000, 4. razred; 19177 Ferko Šoški, roj 1879, zav. za \$1000, 4. razred, spr. 20. apr. 1913. Dr. št. 75 članov.
 K društvo sv. Lovrenca 63, Cleveland, Ohio, 19178 Blaž Modic, roj 1888, zav. za \$1000, 2. razred, spr. 13. apr. 1913. Dr. št. 153 članov.
 K društvo sv. Janeza Evang. 65, Milwaukee, Wis., 19179 Franc Beraus, roj 1880, zav. za \$500, 4. razred, spr. 13. apr. 1913. Dr. št. 117 članov.
 K društvo sv. Marije Vnebovzetje 77, Forest City, Pa., 19180 Franc Cerar, roj 1884, zav. za \$1000, 3. razred; 19181 Mihail Zvonar, roj 1883, zav. za \$1000, 3. razred; 19182 Josip Ostanek, roj 1878, zav. za \$1000, 5. razred, spr. 13. apr. 1913. Dr. št. 159 članov.
 K društvo sv. Alojzija 83, Fleming, Kans., 19183 Martin Čamzel, roj 1895, zav. za \$1000, 1. razred, spr. 14. apr. 1913. Dr. št. 85 članov.
 K društvo sv. Alojzija 88, Mohawk, Mich., 19184 Ivan Jerman, roj 1889, zav. za \$1000, 2. razred, spr. 6. apr. 1913. Dr. št. 54 članov.
 K društvo sv. Petra in Pavla 89, Etina, Pa., 19185 Franc Erdeljac, roj 1895, zav. za \$1000, 1. razred; 19186 Ivan Skrčić, roj 1888, zav. za \$1000, 2. razred; 19187 Valentini Neralić, roj 1887, zav. za \$1000, 3. razred; 19188 Franc Gingela, roj 1882, zav. za \$1000, 4. razred, spr. 13. apr. 1913. Dr. št. 92 članov.
 K društvo sv. Petra in Pavla 91, Rankin, Pa., 19189 Franc Borkovič, roj 1897, zav. za \$500, 1. razred; 19190 Pavel Medved, roj 1891, zav. za \$1000, 2. razred; 19191 Ivan Pavlovič, roj 1880, zav. za \$1000, 4. razred, spr. 13. apr. 1913. Dr. št. 102 članov.
 K društvo Friderik Baraga 93, Chisholm, Minn., 19192 Josip Germ, roj 1893, zav. za \$1000, 2. razred; 19193 Alois Komidar, roj 1888, zav. za \$1000, 2. razred; 19194 Louis Košir, roj 1885, zav. za \$1000, 3. razred; 19195 Ivan Košir, roj 1884, zav. za \$1000, 3. razred; 19196 Matija Koširer, roj 1884, zav. za \$1000, 3. razred; 19197 Ivan Košir, roj 1882, zav. za \$1000, 4. razred; 19198 Eljija Baljić, roj 1882, zav. za \$1000, 4. razred; 19199 Matevž Prevec, roj 1881, zav. za \$1000, 4. razred; spr. 13. apr. 1913. Dr. št. 104 članov.
 K društvo sv. Alojzija 95, Broughton, Pa., 19200 Matrič Jevnikar, roj 1892, zav. za \$1000, 2. razred, spr. 13. apr. 1913. Dr. št. 68 članov.
 K društvo sv. Cirila in Metoda 101, Lorain, Ohio, 19201 Viktor Perušek, roj 1895, zav. za \$1000, 1. razred; 19202 Anton Rovan, roj 1893, zav. za \$1000, 2. razred; 19203 Anton Rovan, roj 1895, zav. za \$1000, 1. razred; 19204 Franc Može, roj 1888, zav. za \$500, 2. razred, spr. 13. apr. 1913. Dr. št. 81 članov.
 K društvo sv. Jožefa 110, Barberton, Ohio, 19205 Anton Žagar, roj 1896, zav. za \$1000, 1. razred, spr. 20. apr. 1913. Dr. št. 56 članov.
 K društvo sv. Pavla 130, DeKalb, Ill., 19206 Dane Kneževič, roj 1874, zav. za \$1000, 1. razred; 19207 Marko Komadina, roj 1893, zav. za \$1000, 2. razred; 19208 Peter Kneževič, roj 1894, zav. za \$1000, 5. razred; 19209 Anton Ravor, roj 1876, zav. za \$1000, 5. razred; 19210 Radovan Komadina, roj 1875, zav. za \$1000, 5. razred, spr. 6. apr. 1913. Dr. št. 14 članov.
 K društvo sv. Jožefa 148, Bridgeport, Conn., 19211 Janos Kuzma, roj 1890, zav. za \$500, 2. razred; 19212 Martin Zadravec, roj 1871, zav. za \$500, 3. razred, spr. 7. apr. 1913. Dr. št. 19 članov.
 K društvo sv. Družine 151, Indianapolis, Ind., 19213 Josip Gostičnik, roj 1892, zav. za \$500, 2. razred, spr. 13. apr. 1913. Dr. št. 18 članov.

PRESTOPILI ČLANI.

Od društva sv. Frančiška Sal. 29, Joliet, Ill., k društvo sv. Štefana 1, Chicago, Ill., 11875 Nik. Muč, 6. apr. 1913. I. dr. št. 214 članov. II. dr. št. 179 članov.
 Od društva sv. Alojzija 52, Indianapolis, Ind., k društvo sv. Družine 151, Indianapolis, Ind., 13621 Anton Hribar, 8995 Alojzij Rudman, 13. apr. 1913. I. dr. št. 113 članov. II. dr. št. 17 članov.
 Od društva sv. Barbare 74, Springfield, Ill., k društvo Mar. Sed. Žal., 17620 Ivan Gradišer, 13. apr. 1913. I. dr. št. 57 članov. II. dr. št. 234 članov.

SUSPENDOVANI ČLANI ZOPET SPREJETI.

K društvo sv. Frančiška Sal. 29, Joliet, Ill., 15959 Josip Batista, 29. marca 1913. Dr. št. 215 članov.
 K društvo sv. Marije Sed. Žal., 50, Allegheny, Pa., 17454 Pavel Kajdonič, 13. apr. 1913. Dr. št. 235 članov.
 K društvo sv. Barbare 68, Irwin, Pa., 9787 John Bergant, 6. apr. 1913. Dr. št. 55 članov.
 K društvo sv. Alojzija 88, Mohawk, Mich., 16951 Albert Reinka, 13963 Math. Cernic, 6. apr. 1913. Dr. št. 53 članov.
 K društvo sv. Ant. Pad. 137, Aurora, Minn., 17301 John Jankovič, 6. apr. 1913. Dr. št. 20 članic.

SUSPENDOVANI ČLANI.

Od društva sv. Cirila in Metoda 8, Joliet, Ill., 12769 Anton Hvalič, 20. apr. 1913. Dr. št. 96 članov.
 Od društva sv. Janeza Krst. 11, Aurora, Ill., 17134 Anton Grahat, 17. apr. 1913. Dr. št. 43 članov.
 Od društva sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, 10569 Ivan Troha, 19. apr. 1913. Dr. št. 376 članov.
 Od društva sv. Alojzija 47, Chicago, Ill., 17359 John Volk, 19021 Mihail Sutulovič, 14. apr. 1913. Dr. št. 74 članov.
 Od društva sv. Jezus Dobri Pastir 49, Pittsburgh, Pa., 17925 Peter Stojkovič, 20. apr. 1913. Dr. št. 50 članov.
 Od društva sv. Lovrenca 63, Cleveland, Ohio, 13750 Josip Gnidovec, 15093 Josip Gilvar, 14. apr. 1913. Dr. št. 152 članov.
 Od društva sv. Barbare 68, Irwin, Pa., 18853 Jakob Rogina, 15019 Josip Krent, 16876 Martin Klemenčič, 16876 John Hočevar, 17. apr. 1913. Dr. št. 51 članov.
 Od društva sv. Ant. Pad. 71, Crab Tree, Pa., 6704 Franc Močilnikar, 6. apr. 1913. Dr. št. 25 članov.
 Od društva sv. Barbare 97, Mt. Olive, Ill., 15432 Nikolaj Tamašič, 6. apr. 1913. Dr. št. 66 članov.
 Od društva sv. Jožefa 103, Milwaukee, Wis., 17569 Ant. Mihalič, 13. apr. 1913. Dr. št. 79 članov.
 Od društva sv. Jožefa 122, Rocksprings, Wyo., 18229 Franc Kropar, 1. apr. 1913. Dr. št. 63 članov.
 Od društva sv. Cirila in Metoda 135, Gilbert, Minn., 7325 John Krašovec, 30. marca 1913. Dr. št. 51 članov.
 Od društva sv. Lovrenca 63, Cleveland, Ohio, 12628 Alojz Kovač, 29. marca 1913. Dr. št. 154 članov.
 Od društva sv. Jožefa 2, Joliet, Ill., 9077 John Cernetič, 31. marca 1913. Dr. št. 278 članov.

ODSTOPILI ČLANI.

Od društva sv. Jožefa 55, Crested Butte, Colo., 13747 Anton Tušar, 7. apr. 1913. Dr. št. 58 članov.
 Od društva sv. Jožefa 148, Bridgeport, Conn., 18908 Anton Tivadar, 16. marca 1913. Dr. št. 17 članov.

IZLOČENI ČLANI.

Od društva sv. Jožefa 16, Virginia, Minn., 16370 Jurij Šustarič, 16741 Jos. Draškovič, 1153 Alojzij Blatnik, 13. apr. 1913. Dr. št. 189 članov.

PRISTOPILE ČLANICE.

K društvo sv. Vida 25, Cleveland, Ohio, 5654 Johana Boldan, roj 1883, zav. za \$500, razred 3; 5655 Marija Zupancič, roj 1882, zav. za \$1000, 4. razred, spr. 6. apr. 1913. Dr. št. 116 članic.
 K društvo sv. Petra in Pavla 51, Iron Mountain, Mich., 5656 Ana Kaiser, roj 1882, zav. za \$1000, 3. razred, spr. 9. apr. 1913. Dr. št. 15 članic.
 K društvo sv. Vit. sv. Martina 75, La Salle, Ill., 5657 Rozi Trselič, roj 1884, zav. za \$1000, 3. razred, spr. 4. apr. 1913. Dr. št. 18 članic.
 K društvo

Prvi in edini slovenski pogrebniški zavod

Ustanovljen 1. 1893.

SOCIALIST.

Ivan Baloh.

V tovarni za stroje je izbruhnil štrajk. Že dolgo čas je tielo med delavci, nevolla je postajala od dne do dne večja. Delavci so zahtevali zvišanje svojih plač, toda predstojniki niso o tem hoteli slišati nicesar. Delavstvo je sklicalo že par shodov, na katerih je burno zahtevalo izpolnitve svojih prošenj. Toda vse zaston. To varna se ni udala.

V soboto zvečer se je imelo odločiti. Po končanem delu so se vsi, ki so bili prosti, zopet zbrali na shodu. Tega je sklical voditelj delavstva, po imenu — Janez. Janez je bil mlad človek, izvrsten govornik, z dušo in telesom vnet v delavsko stvar. V tovarni je bil med delavci zelo priljubljen, predstojnik pa Janez ni bil posebno všeč. Gospodje so rekli, da ljudstvo hujška. Ko bi Janeza ne bilo v tovarni — tako so rekli — tedaj bi bil med delavci mir. Janez pa je vedel, da se da je z združenimi močmi kaj doseči, zato ni odnehal. Na shodu je govoril Janez, ko še nikoli. Priporočal je edinstven v zdravju. Soglasno so sklenili, da pošljajo k vodstvu svoje zastopnike, ki vprašajo kratko, ali se zvišajo plače ali ne. Ako ne, tedaj se v ponedeljek prične — štrajk. Delavstvo je počakalo v dvorani. Deputacija je k vodstvu tovarne vodila Janez. Ko je v tovarni zašumelo, da gre za stopstvo k ravnatelju in da se ima danes odločiti usoda delavstva, tedaj so o tem hitro zvedeli višji gospodje. Delavci so prišli v tovarno, na čelu njih voditelj — Janez. Želeli so govoriti z ravnateljstvom. Ravnatelj pa je kratko izjavil, da delavcev ne sprejemajo, ako jih vodi njihov hujščak — Janez. Razburjeni so zapustili delavcev tovarno. Na shodu so z napetostjo čakali drugi na izid posvetovanja. Vse je bilo tisto, ko je nastopal Janez. Povedal je kratko, kaj se je zgordilo. Nastalo je strahovito razburjenje. Vsi so izjavili, da so z Janezom eno in da se v ponedeljek prične štrajk, ako se plače ne zvišajo. To so pismeno naznani ravnateljstvu. To pa je tudi pismeno naznano, da se tisti, ki se v ponedeljek ne poda našdelo za isto plačo kot preje, več ne sprejme v tovarno.

Tisto noč je prisel Janez nenavadno pozno domov. Njegova žena je še bila v čakala nanj kot vsako soboto. Pripravljen je včeraj je odklonil ter šel takoj k počitku. Janez je živel že pet let v prav srednjem zakonu. Bil je v gorski vasi doma, kjer je po očetovi smrti prevzel malo gospodarstvo njegov starejši brat, Janez pa je šel po svetu. Ker je bil dober, priden in trezen delavec, so ga povsod radi imeli. Toda Janez je bil nemiren duh, ki je rad hodil od mesta do mesta. Nazadnje pa se je naveličal ponovanja ter dobil delo v mestu domače dežele. Spoznal je pa, da bo treba vendar misiliti na svoj lastni dom. Pri tujih ljudeh je drugače kot v domači hiši. Lahko bi se bil ozelenil v mestu, toda on je hotel imeti posloveno, domace in zdravo dekle. O prazničnih je šel v svojo rojstno vas ter povprašal pri sosedu svoje rojstne hiše. Tam je živila v revni koči s svojo materjo pridna Cilka. Svojo staro boljeho mater je prezivljala z vsakdanjim delom in če tega ni bilo, je prijevala za šivalni stroj. Ker ni imela dote, se ni oglasila noben ženin. Janez pa na denar ni gledal, hotel je le poštene roke. Poznala sta se še od mladosti, toda ker se je Janez po svetu izgubil, sta skoraj pozabila drug na druga. Ko je prisel Janez v svojo rojstno vas, tedaj ga ni čez toliko let poznal nihče več. Oglasil se je v gostilni, povprašal po razmerah in zvedel, da je Cilka še živa, postena, ali da se omožiti ne more, ker nima dote.

Janez je bil s tem, kar je zvedel, zadovoljen, šel je naravnost k Cilki. "Ali me še kaž pozname?" to je bilo prvo vprašanje, ko je stopil Janez v sobo. Mati in Cilka sta se tuja, oblegenega v gospodsko obleko, spočetka prestrašila. Cilka, lepo je od tebe, da si ostila poštena," te besede so bile znamenje prijaznega, dobrega srca in zaupanja. Beseda je dala besedo in čez dober mesec je bila poroka. Nevesta je vse potrebeno sama napravila. Preseila se je v mestu. Z njo je šla tudi njena mati, kočo pa so dali v najem. Cilka ni bila navajena mestnega življenja, zato je najraje ostala vedno doma. Stara mati je oglašela, redno je sedela v svojem kotu, premisilevala in molila. Mož je bil miren, priden, trezen, Cilka je rad imel, življenje in hiši je bilo prav prijetno. Pomanjanja ni bilo, Cilka je na šivalnem stroju zaslužila tudi po strani kajrak.

Tako je minulo par let. Pri hiši je bilo že dvoje otrok, ki sta hodila, eden najmlajši pa se je smejal v zibki. Cilka je bila zadovoljna, ali vendar se ji je zdelo, da je postal Janez nekam drugačen. Nikdar ji ni rekel žaljive besede, nicesar slabega, ni mogla reči o njem, ali vendar je dala, da ni Janez tak, kot je bil doma, tak, kot je bil prva leta. Doma je bil zelo malo, vedeni se je izgovarjal, da mora biti v društvu, da brez njega ne morejo biti. Cilka je bila dolgača. Mati je bila gluba, otroci so bili majhni, z nikonur ni mogla govoriti, Janez je pa prišel samo prenočiti; zvečer je prišel, znotraj odšel. Če je pa delal po noči, je po dnevi poičeval. Prišel je dan, ko nista spregovorila niti ene besede. Cilka se je vedno spominjala besede neke žene, s katero je prisla skupaj na vodovod in katere mož je delal v isti

tovarni kot Janez. Tista žena je rekla: "Veste, vaš mož je pa socialist!" Tiste besede ni razumela. Iz spomina je pa ni šla. Dolgo je to v svojem srcu nosila, pa si ni upala vprašati Janeza, kaj to pomeni. Ko je pa neko nedeljo, ko je bilo slabo vreme, Janez ostal doma, tedaj mu je Cilka zaupala, kaj je rekla tistu ženo o njem. Nič slabega ni slutila. Čudno se ji je pa zdelo, ko je pri tej besedi postal Janez nekam nemiren. Rekel ni spočetka nicesar, potem pa je dejal smehljaje: "Saj ti tega ne razumeš, pustiva to!"

In tako so tekli dnevi naprej. Cilka se je zdelo, da se ji je Janez popolnoma odločil. Ko se je najstarejši otrok pripravljal za prvo sv. obhajbo in je bila ona polna veselja, tedaj jo je sreč bolelo, da se Janez ni prav nič zmenil za to. In kadar je prisel ne dela in je bil Janez prost, tedaj je Cilka tako lepo, toda tako težko vprašala: "Janez, ali boš šel v cerkev?" Pa jo je potokala, da je celo noč delal, da je potreben počitka, da bo zvečer zopet v tovarni, tedaj je bila Cilka zopet mirna in se potolačila: "Saj res ne more!" In ko se je blizača Velika noč, tedaj je Cilka stokrat mislila, ali bi mu rekla, naj gre ali ne, pa se je zopet kesala. In če je nazadnje po premestku odgovoril Janez: Dobro, da bo mir, grem z vikom, jutri v mesto in popoldan sem doma. — Tedaj je bila Cilka neizmerno vesela. A ko je prisel nazaj ne veselješ, ampak še bolj molčed kot prej, tedaj je bila Cilka še žalostnejša. Nehote se ji je stavilo vprašanje: Če mevara?

Cilka si je želela nazaj v svojo pristreno kocjo... In zdaj je izbruhnil strajk. Ko se je zbudil Janez v nedelj zjutraj, je povedal Cilki, da ne bo šel na delo, ker se bo začel — štrajk. Kaj je to štrajk, tega Cilka ni vedela. Zvezdala pa je še isti dan, da so vsi delavci odpuščeni, ki v ponedeljek ne pridejo na delo in da je Janez vsega kriv. — Tisto nedeljo je ostal Janez doma, tudi zvečer. Cilka ga je pustila primiru. Ko je zvonilo Ave Maria, je molila Cilka naprej in malo njen sinko ji je počasi odgovarjal. Janez pa je sklenil roki, a glas mu je zastal v grlu. Ni bil navajen tega; ob tem času že ni bil leta doma.

Drugo jutro Janez ni šel na delo. Ostal je doma in vsi drugi. Vsak včer so imeli sestank in Janez je predsedoval. Sklenili so odločno: Ne udati se. — Tako je minilo par tednov. Nastopili so žalostni časi. Kar je bilo pri delavcih živeža doma, se je hitro porabilo. Delavci so dobili podporo, ki pa ni zadostovala. Janez je hodil slednji včer v društvo, toda prijateljev je imel vedno manj okoli sebe. Nekateri so bili brezpogojno za odločen boj, drugi pa za to, naj se vrše novi pogajanja. Nastalo je nesoglasje. Janez je bil v velikih skrbih. Če bi bil vsi edini, tedaj bi bilo upati na uspeh. Ce pa ostane sam, tedaj? — Ta misel ga je plasti.

Iz tovarne ni bilo čuti nobenega glas. Delo je počivalo, delavcev ni klijal nobeden. Po zunanjem se je zdelelo, da se ni nicesar zgordilo, a na tistem so ljudje godnjali in zabavljali ne čez tovarno — ampak čez — Janeza. Tačko je prišlo nad ubogo njegovo družino se več krijev.

Janez je minula navdušenost in je ločil ga je skrbeti. Cel dan je bil doma in samo bral je in misli. V hiši je postal še večja tihota kot preje. Nekaj časa so ga obiskovali somišljeniki, pa jih je bilo vedno manj. Slišal je celo, da so mu nekateri postali nezvesti ter sami prosili za delo. To ga je bolelo. Poizkusil je še enkrat. Sklenil je šed. Prišlo jih je le malo. Še ti so mu ugovarjali. Tovarna je obljubila, da delavcem zboljša nekoliko plače, ampak pod tem pogojem, da gredo vse na delo — razan Janeza.

Tedaj je padla odločitev. Shod je bil brez Janeza. Na shodu so si dosegli edinstveni. Večila večna je bila za to, da se mora njih voditelj vzeti nazaj v tovarno. Ko so pa prišli drugi dan v tovarno, tedaj jih je le malo doma ostalo.

Za Janeza so prišli briški dnevi. Podpora je odrekla, prihramki so se posusili. Cilka je zastavila šivalni stroj — to je bilo zadnje bogastvo pri hiši. Nastopilo je pomanjanje. Janez je ostal cel del doma, ni zapustil hiše. Govoril ni skoraj nič. Cilka je bila v zadregi, kaj bi skuhal. Nobene stvari ni bilo več pri hiši. Ko ni bilo več ne moke, ne soli, ne zabele, tedaj je kosišlo postavila Cilka na mizo zadnjega obed — nezabeljen krompir. Tako žalostnega kosišla ni videl Janez še nikdar pred svojimi očmi. Celo noč je mislila Cilka, kaj bo drugi dan. Sklep je bil storjen. Popreje — v boljših časih je hodila Cilka vsako jutro na trg in pred trgom redoma k maši v mestan. Tedaj je videla, da čakajo že zjutraj cele vrste revezev pred samostanskimi vrati s praznimi piškrbi...

To je storila tudi ona. Doma ni povedala nikomur, ne kod ne kam. Rekla je le, da gre v neko — dobroto hišo. Šla je — s težkim srcem prvkrat — prosičati. Vesela se je vrnila. Prinesla je seboj veliko posodo okusne jedi. Vsi so jedli: ona, mati, otroci in — on.

To je trajalo dokaj dni. Razmere se niso nič boljšale. Janez je ostal vedno bolj sam, vse ga je zapuščalo. Zgodilo se je še vse: Cilka je zbolela. Hodila je po opoldansko hrano, dokler je mogla, sedaj pa so ji moči odrekle. Kaj sedaj? Treba bo iti po kosišlo — a kdo bo šel? — To so bile skrbi Cilke. Da bi mu povedala, da že več tednov dobiva družina hrano pri

Pozor, Sloveni!

Ne bodimo si bratje samo po jeziku, marveč tudi v dejanju. Kupujte svoje obleko in obuvalo v edini slov. trgovini v Jolietu, Ill. Vedno sveže blago in najnižje cene. Kadar kaj kupite, dobite znamke, vredne 4 cente od vsakega dolarja.

Naročujemo tudi obleke in suknje po meri.

Frank Juričič

1001 N. Chicago St.
Joliet, Ill.

Anton Bukovitz,

3400 Kosciusko St., St. Louis, Mo.

Slovenska Gostilna

Vabim vse rojake, da me v obilnem številu posetite ko se mudite v moji okolici.

Michael Conway

106 Loughran Bldg.

Cass and Chicago Sts. JOLIET Cyclone in Tornado Insurance

Posojuje denar, zavaruje proti požaru

SURETY BONDS

Chicago tel. 500 (Five hundred.)

N. W. Phone 420.

MARTIN ZAGAR
Gostilna

Moen Ave. :: Rockdale, Ill.

Vljudno vabi vse rojake, Slovence in Hrvate, v svojo gostilno sredi Rockdale.

VSI DOBRO DOŠLI!

N. W. Phone 809.

MIHAEL KOCHEVAR

slovenski gostilničar

Cor. Ohio in State Sta. Joliet, Ill.

Oscar J. Stephen

Sobe 201 in 203 Barber Bldg.

JOLIET, ILLINOIS

JAVNI NOTAR

Kupuje in prodaja zemljišča v mestu in na deželi.

Zavaruje hiše in pohištva proti ognju, nevihti ali drugi poškodbi.

Zavaruje rad. življenje proti nezgodam in boleznim.

Izdaje vsakovrstna v notarsko skoko spadajoča pisana.

Govori nemško in angleško.

Rex in Moose Pivo

NAJBOLJŠE NA SVETU.

Razprodaja

FRANK TRAMPUSH

VIRGINIA, MINN.

Duluth Brewing & Malting Co.

Duluth, Minn.

Popravljamo. Delo jamčimo.

Klobuke

kuljene pri nas urejuemo brezplačno NAJBOLJŠI.

\$2.00 KLOBUKI V MESTU.

Brennan & Olander

318 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

STENSKI PAPIR

Velika zaloga vsakovrstnih barv, oljev in firnežev. Izvršujejo se vse barvovarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.

Alexander Daras

Chi. Phone 376. N. W. 927.

120 Jefferson St. JOLIET, ILL.

POZOR, ROJAKINJE!

Ali veste kje je dobiti najboljše mese po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

J. & A. Pasdertz

se dobijo najboljše sveče in prekajene klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v naši mesnici in groceriji na vogalu Broadway in Granite Streets. Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113.

SLOVENSKO-HRVATSKA

Odvetniška in notarska pisarna

(PANNONIA BUREAU)

1105 Vliet Street

Milwaukee, Wis.

prevzema in izvršuje vse tukajne in starokrajske sodnijske in sploh vse pravne ter vojaške zadeve. (Dedčine, poobla-

stila in druge listine s konzularno potrditvijo, etc.

ADV

Društvene vesti.

La Salle, III., 21. apr. — Žensko društvo sv. Ane št. 139 v La Salle, III., je sklenilo na zadnji redni mesečni sej dne 13. aprila 1913, da sprejme članice brezplačno v društvu, in to maja in junija. Zdaj imate lepo priliko, dekleta in žene v La Salle in okolici, ker imate prost pristop k društvu, drugokrat se zahteva \$2 od vsake članice za pristop k istemu. Tisti mali donešek, ki ga plača vsaka članica za društvo, se lahko pozabi, ako pa Vas nesreča zadene, je pa le dobro 500 ali 1000 dol., ki jih Jednota izplača tvojim sorodnikom. Torej zdaj je čas, da se pridružite največnemu slovenski organizaciji v Združenih državah, katera otira solze vdovam in osirotem otročicem. Torej na svrdenje drugo nedeljo v mesecu maju, ker te nedelje je prva seja, pri kateri se kandidatne brezplačno v društvu sprejemajo.

Sosestrskim pozdravom
Marija Stušek, I. tajnica.

Seminole, Pa., 21. apr. — Velecenj, uredništvo! Pred dvema mesečema je naše društvo sv. Barbara št. 96, v prepričanju o veliki bedi rodbine našega člana (ozir. članice) Math. Dužek-a, razposlalo na vsa podrejena društva naše sl. Jednote prošje za malo pomoč. Precejšnjo število sl. društva se je odzvalo naši milji prošnji, in tako skupno pripomoglo omnenjene rodbini iz žalostnega položaja, da ni bilo potrebno prosjetiti okolo tujevcov. Na tem mestu se rodbina Dužek najprisrečnej zahvaljuje vsem blagim darovalcem in Vam kliče: Bog povrni!

Darovala so slednje društva: Štev. 5, \$2.00; štev. 7, \$6.45; štev. 11, \$3.00; štev. 12, \$4.25; štev. 15, \$5.00; štev. 21, \$3.71; štev. 23, \$1.50; štev. 25, \$6.10; štev. 38, \$5.00; štev. 44, \$2.70; št. 46, \$3.00; štev. 49, \$2.25; štev. 50, \$6.00; štev. 53, \$9.00; štev. 55, \$2.55; štev. 58, \$5.00; štev. 63, \$3.00; štev. 71, \$1.60; štev. 72, \$2.00; štev. 75, \$3.00; štev. 77, \$7.00; štev. 78, \$3.00; štev. 79, \$5.00; štev. 80, \$5.00; štev. 83, \$4.00; štev. 85, \$3.00; štev. 95, \$2.25; štev. 103, \$4.25; štev. 111, \$2.60; štev. 115, \$3.00; štev. 118, \$2.00; štev. 119, \$3.00; štev. 121, \$2.00; štev. 123, \$1.75; štev. 126, \$2.55; štev. 127, \$3.85; štev. 131, \$3.00; štev. 136, \$2.00; štev. 140, \$1.80; štev. 143, \$3.25; štev. 146, \$3.50; štev. 105, \$3.15. Skupaj \$154.01.

Seminole je nova premogarska naselja, last Shawmut Coal Co.; večina je Italijanov; Slovencev nas je 8 družin in nekaj samcev; delati smo do sedaj stalno, sedaj smo pa uže začeli malo bolj počasi, kakor navadno v poletnem času; imenovana družba nima toliko narocila za premog, da bi delali vsi promogokop te družbe stalno; pa obeta se nam 4 dni na teden; v poletnem času to tudi zadostuje za premogokopa. Tudi delo tu bi ne bilo premarno, da nas ne bi družba tudi za mulce uporabila v jami; pa delati moramo na to, da se to zlo opravi, vsaj pri obnovitvi nove pličine lestevic v prihod letu! Do prve katoliške cerkve imamo cele 4 milje; zato se zna, da nismo v stanu natančno spolnivati svojih dolžnosti v tem oziru. A govor se, da bi se postavila tu mala cerkev, in tudi za to blago podjetje moramo z vsemi našimi sredstvi delati. Imamo tudi nov poštni urad z imenom: Seminole, Pa., Arm strong Co.; zategadeljata naslov zadostuje, in ne New Bethlehem.

Najlepši pozdrav članom(ican) naše sl. Jednote

John Jeloushan, tajnik.

"Imperator" načekel na prod.

Hamburg, 22. apr. — Novi potniški parnički hamburg-ameriške proge "Imperator", 900 čevljiv dolg, je dav in Labi načekel na peščino. Parnik se je nahajjal na vožnji iz ladjevnice "Vulkan" v dolino Labo, da nastopi odonod dne 22. maja svojo prvo oceanško vožnjo. Nezgoda se je pripetila blizu Alton.

Ce poteče vse ugodno, potem se posreči do nočej, da se ladja vzdigne s proda.

"Imperator" je največja ladja, ki je kdaj plula po morju. Graditi so jo pričeli pred dvema letoma. Dvakrat tako dolga je, kakor največja nemška vojna ladja. Sirina znaša 62 čevljev. Njena oprema v perlu in posodi tvori sama zase ogromno skladisča. Vzela bo s seboj na svojo prvo pot v New York: 3300 prevlak za odeje in ravno toliko za pernice, 5200 velikih in majnih prevlak za blazine in 4000 rjih. Dalje 2000 volnenih odej, 1000 odej iz pikca in 1000 takozvanih spalnih odej; k temu po 1200 odejin in zglašenih prevlak in rjih za tretji razred. Namanjih prvtov ima s seboj 8500 vseh velikosti in kakovosti od najnajvečjega damasta do solidnega domačega platna in 45.000 prtičev. Zanimivo je, da na "Imperatoru" ne bo običajnih skupnih obedov, marveč bo vsak jedel, kadar, kar in pri kateri mizi bo hotel. Da si potniki le ne izberu baš časa, ko se pospravlja, drugače jim je kuhinja in postrežba vedno na razpolago. Kopalnih rjih in plaščev je 5400, obrošča pa 23.500. Za kuhinjsko rabo je pripravljenih 5000 brisalk za krožnike, 20 tisoč servirnih prtičev, potem 4000 brisalk za čaše in razno drugo rabo. Za umazano perilo je pripravljenih 200 močnih rjavih platnennih vrec, kakrsne se vedno zalogate posode le nekaj številki; vodnih časim "Imperator" 7500,

čas in čašic za vina in žgane pijače 8500; vrhu tega nešteto druge steklene posode in priravki. Ogromna je zaloga porcelanske posode, ki je okrašena z lepimi znaki parobrodne družbe, samo krožnikov je 12.000. Vrhu tega je še druga, finejša porcelanska posoda iz rdeče okrašenega porcelana za posebne priložnosti in prostore. Sploh je vsa oprema vredna imena lajde — knežja.

Ali — ali.

Bar, Črna Gora, 21. apr. — Poveljnički mednarodnega brodovja, ki blokira (zapira) vhod v loko, je naslov danes dopoludne ultimatum (zadnjo besedo) na Črno Goro, naj takoj umakne svoje čete izpred Skadra, če ne, bodo brodovje izkricalo cet v Baru, Odsinju in Sv. Ivanu Med. Neki častnik je bil pri Kotoru spuščen na suho, da se pridruži najmočnejši slovenski organizaciji v Združenih državah, katera otira solze vdovam in osirotem otročicem. Torej na svrdenje drugo nedeljo v mesecu maju, ker te nedelje je prva seja, pri kateri se kandidatne brezplačno v društvu sprejemajo.

Sosestrskim pozdravom

Marija Stušek, I. tajnica.

Seminole, Pa., 21. apr. — Velecenj, uredništvo! Pred dvema mesečema je naše društvo sv. Barbara št. 96, v prepričanju o veliki bedi rodbine našega člana (ozir. članice) Math. Dužek-a, razposlalo na vsa podrejena društva naše sl. Jednote prošje za malo pomoč. Precejšnjo število sl. društva se je odzvalo naši milji prošnji, in tako skupno pripomoglo omnenjene rodbini iz žalostnega položaja, da ni bilo potrebno prosjetiti okolo tujevcov. Na tem mestu se rodbina Dužek najprisrečnej zahvaljuje vsem blagim darovalcem in Vam kliče: Bog povrni!

Darovala so slednje društva: Štev. 5, \$2.00; štev. 7, \$6.45; štev. 11, \$3.00; štev. 12, \$4.25; štev. 15, \$5.00; štev. 21, \$3.71; štev. 23, \$1.50; štev. 25, \$6.10; štev. 38, \$5.00; štev. 44, \$2.70; št. 46, \$3.00; štev. 49, \$2.25; štev. 50, \$6.00; štev. 53, \$9.00; štev. 55, \$2.55; štev. 58, \$5.00; štev. 63, \$3.00; štev. 71, \$1.60; štev. 72, \$2.00; štev. 75, \$3.00; štev. 77, \$7.00; štev. 78, \$3.00; štev. 79, \$5.00; štev. 80, \$5.00; štev. 83, \$4.00; štev. 85, \$3.00; štev. 95, \$2.25; štev. 103, \$4.25; štev. 111, \$2.60; štev. 115, \$3.00; štev. 118, \$2.00; štev. 119, \$3.00; štev. 121, \$2.00; štev. 123, \$1.75; štev. 126, \$2.55; štev. 127, \$3.85; štev. 131, \$3.00; štev. 136, \$2.00; štev. 140, \$1.80; štev. 143, \$3.25; štev. 146, \$3.50; štev. 105, \$3.15. Skupaj \$154.01.

Seminole je nova premogarska naselja, last Shawmut Coal Co.; večina je Italijanov; Slovencev nas je 8 družin in nekaj samcev; delati smo do sedaj stalno, sedaj smo pa uže začeli malo bolj počasi, kakor navadno v poletnem času; imenovana družba nima toliko narocila za premog, da bi delali vsi promogokop te družbe stalno; pa obeta se nam 4 dni na teden; v poletnem času to tudi zadostuje za premogokopa. Tudi delo tu bi ne bilo premarno, da nas ne bi družba tudi za mulce uporabila v jami; pa delati moramo na to, da se to zlo opravi, vsaj pri obnovitvi nove pličine lestevic v prihod letu! Do prve katoliške cerkve imamo cele 4 milje; zato se zna, da nismo v stanu natančno spolnivati svojih dolžnosti v tem oziru. A govor se, da bi se postavila tu mala cerkev, in tudi za to blago podjetje moramo z vsemi našimi sredstvi delati. Imamo tudi nov poštni urad z imenom: Seminole, Pa., Arm strong Co.; zategadeljata naslov zadostuje, in ne New Bethlehem.

Najlepši pozdrav članom(ican) naše sl. Jednote

John Jeloushan, tajnik.

Bar, Črna Gora, 21. apr. — Poveljnički mednarodnega brodovja, ki blokira (zapira) vhod v loko, je naslov danes dopoludne ultimatum (zadnjo besedo) na Črno Goro, naj takoj umakne svoje čete izpred Skadra, če ne, bodo brodovje izkricalo cet v Baru, Odsinju in Sv. Ivanu Med. Neki častnik je bil pri Kotoru spuščen na suho, da se pridruži najmočnejši slovenski organizaciji v Združenih državah, katera otira solze vdovam in osirotem otročicem. Torej na svrdenje drugo nedeljo v mesecu maju, ker te nedelje je prva seja, pri kateri se kandidatne brezplačno v društvu sprejemajo.

Atene, 21. apr. — Odgovor balkanskih zavezničkov je bil danes predložen velevlasmom. V glavnih stvari predstavlja, odgovor sprejem ponudbe za posredovanje v vojni s Turčijo; vendar zahteva zaveznički, da naj vprašanje o mejni uravnavi z ozirom na Trakijo, kakor tudi vprašanja glede Egejskih otokov in bodočnosti Albانية ostanejo nerešena za razprave med velevlasmimi in balkanskimi državami.

Če hoče mesar prevariti odvetnika!

Neki pariški mesarski mojster je opazil, da mu je neki tatinški pes ukradel par vabljenih klobas, ki jih je mojster razložil pred svojo prodajnico. Ko je pes klobase pogolnil, se je mirno pridružil svojemu gospodaru, ki je kmalu nato šel v bližnjo hišo. Mojster je šel takoj za njim in izvedel, da je lastnik psa odvetnik, ter ga prosil za pravni nasvet. Razvil se je slednji razgovor: "Povejte mi, gospod odvetnik, ali je lastnik psa obvezan povrniti škodo, ki jo napravi njegov pes?" — "Seveda, moj dragi!" — "No, potem pa prosim za pet frankov. Vas pes mi je ravnokar ukradel za pet frankov klobas." — Z izrazom, napol kislom, napol sladkim, je odvetnik izročil mesarju pet frankov. Mesarski mojster je odšel popolnoma zadovoljen, da je tako lahko vzel odvetnika. Toda kdo popiše njegovo začudenje, ko bo čez par tednov od svojega pravnega zastopnika račun za pravni svet v znesku 20 frankov. Kdor se zadnji smeje, se najbolje smeje...

Zakaj ženske več gavore nego moški.

Priprsto ljudstvo rado pravi, da je ženski "ježičnost" že v krvi; sedaj potrjuje to mnenje tudi angleški učenjak James Critchon-Browne. Ta znan stenik je natančno proučeval dotok krvi v možgane in pri tem opazil, da se dotok krvi pri ženskah drugega vrsta nego pri moških. Pri ženskah prihaja pretežni del krvi, ki teče skozi možgane, zadaj skozi tilink in zaglavje, pri moških pa nasprotno spreadaj od celo skozi sprednji del možgan. Delo teh dveh delov možgan je pa popolnoma različno. V zatilku se osredotočujejo vtisi vida in sluha, v sprednjih delih možgan pa se osredotočuje volja. Naravnò pa je, da se nahaja težišče delovanja možgan tam, kjer se vrši dotok krvi, pri ženski teorej v zatilku. Tu najdemo tedaj vzrok, da ženska navadno vse hitreje opazi in razume nego moški ter tudi hitreje in več govorji. Na drugi strani pa je moškemu lastna mirna sodba, temeljito duševno delo in močnejša volja. To pravilo pa seveda ni brez izjem, ker nam življenje kaže mnogo ravno naspromet zgodov.

"Vdovcu" oživelva pred poroko žena.

Iz Brodya poročajo, da se je nekemu tamoznjemu židovskemu trgovcu po imenu Moszisker pripetil neavaden dogodek. Trgovec je moral poslati svojo umobolno ženo v norišnico v Kulparkoy. Pred nekaj meseci pa je dobil od uprave umobolnice brzojavko, da je njegova žena umrla. Moszisker je pustil triplu umrle preljati v Brody ter oskrbel tudi lep pogreb. Pred par tedni pa se je nameraval trgovec poročiti novo. Tu je dobil naenkrat nekega dne od svoje žene v Kulparku pismo. Skrajno presenečen je trgovec odpotoval v Kulparkov, kjer je v resnici našel v umobolnici svojo ženo, ki mu je ocitala, zakaj ji tako dolgo ni mizal. Izkazalo se je, da je trgovec pokopal neko tujo žensko. V umobolnici je namreč umrla neka druga ženska z enakim imenom, vsled česar je nastala pomoč in končno postal nemogoča tudi nova poroka trgovca.

Ali naj se uresniči?

Znani italijanski politik Mazzini, ki je bil strupen sovražnik Avstrije, je leta 1871 zapisal: "Turško cesarstvo bo razpadlo, morda še prej ko avstrijsko, toda padec enega teh dveh cesarstev bo povzročil padec drugega." Turčija je propala, ali naj si sledi sedaj res Avstrija? Če človek opazuje nerodnost naših politikov, bi skor prišel do prepričanja, da se hočejo Mazzinijeve besede uresničiti. Ne tožimo že samo mi čež nezmotrenost naše politike in nezmožnost naših diplomatov, ampak vedno večje je že tudi številna nasprotnih listov, ki se strinjajo z nami. Dunajska "Zeit" piše: Blamaže, ki smo jo zopet doživel v diplomaticnem mejdancu z Rusiju in povzročila genialnost ruskih politikov, ampak nestrpnost naših. Bogu bodi potrebitno, mi imamo diplome, ki so za nič končuje list svoja razmotritvanja. Bridko, pa resnično. — ("Slovenec")

ZASTOPNIKI AMER. SLOVENCA.

Adamič John, New York, N. Y.
Ambrose Val, Wenona, Ill.
Baudé Fr., Indianapolis, Ind.
Berce L., Iron Mountain, Mich.
Boštan Fr., Little Falls, N. Y.
Eržen John, Jenny Lind, Ark.
Geshel St., Manitowoc, Mich.
Goren Fr., So. Chicago, Ill.
Gosencu John, Calumet, Mich.
Hochevar Jos., Bridgeport, O.
Hribljan Geo., Ahmek, Mich.
Hribniki Math., La Salle, Ill.
Juvančič Jakob, La Salle, Ill.
Kerstolič Jos., Rankin, Pa.
Kocjan Nick, Great Falls, Mont.
Koroshetz Ant., Leadville, Colo.
Koshič John, Rock Springs, Wyo.
Kostelic Ant., La Salle, Ill.
Kukar M. J., Anaconda, Mont.
Miss Krapf Lena, Wathena, Kans.
Laušin John, Soudan, Minn.
Lekan John, Cleveland, Ohio.
Malley Andrew, Albany, Minn.
Malnerich Jos., Enumclaw, Wash.
Maurin M. J., Ironwood, Mich.
Mravintz John, N. S. Pittsburgh, Pa.
Ogrin Math., Waukegan, Ill.
Pelham John, Houston, Pa.
Peroviček Frank, Willard, Wis.
Perušek Jos., Lorain, Ohio.
Peshel J. J., Ely, Minn.
Peterlin Fr., Eveleth, Minn.
Peternel John, Springfield, Ill.
Petrovič A., Broughton, Pa.
Pibernik J. A., Steelton, Pa.
Poglajen John, St. Joseph, Minn.
Prestor Jakob, Sheboygan, Wis.
Prokšek Nick, Pittsburgh, Pa.
Radeš Fr., Waller, Texas.
Rudolf Jos., Wenona, Ill.
Rus John, Cleveland, Ohio.
Rus Jos., Pueblo, Colo.
Skubic Anton, Pittsburgh, Kans.
Stefanich Math., Bradley, Ill.
Straus John, N. E. Minneapolis, Minn.

Tomec Andrew, Johnstown, Pa.
Tomec Math., Biwabik, Minn.
Torkar Mary, Valley, Wash.
Veselich Geo., Kansas City, Kans.
Veselich Pet., Calumet, Mich.
Vodovnik John, Milwaukee, Wis.
Zakrajšek Anton, Struthers, Ohio.
Zalar Charles, Forest City, Pa.
Zupančič Jos., Chicago, Ill.
Zeleznikar Mihail, Barberville, Ohio.